

Закони грошей. Чому значна частина українців не має заощаджень

47% опитаних українців кажуть, що отримують достатньо, але не відкладають гроші. Ще 40% не мають можливості заощаджувати. 3,5% взагалі не вистачає грошей на їжу, свідчать результати опитування Держстату. Чому економити стало важче? Та чи варто вчитися фінансової грамотності? Відповіді на ці та інші запитання в нашому сюжеті.

Чи легко бути економним? Цього місяця соціологічною групою “Рейтинг” було проведено опитування. Виявилось, що 45 % українців бояться зuboжіння, ще 36% бажають мати достаток та заощадження. Щороку відкладати гроші стає складніше.

Рекламодавці користуються чисельністю інформаційних ресурсів та за допомогою психологічних прийомів змушують українців купляти все більше і більше.

За словами спеціаліста сектору фінансової грамотності Олесі Шніцер, “Близько 90% українців не ведуть власний бюджет, пояснюючи це тим, що мають такий дохід, який можна буквально за пам’яттю розписати. Однак, коли людина починає записувати свої витрати, бачить безліч “пробоїн у бюджеті”, через які гроші могли б і не “витікати”.

Термін «фінансова грамотність» відомий далеко не кожному. Через відсутність таких знань, у першу чергу, страждає молодь.

Людмила Штанько, кандидат економічних наук, ректор Українського гуманітарного інституту: “У рамках нашої науково-педагогічної діяльності ми щорічно досліджуємо бюджети студентів нашого закладу освіти, також інших університетів. І ці дослідження показують деякі проблеми, які мають молоді люди в плані планування своїх коштів, своїх бюджетів і своїх

витрат. Ми всі знаємо, що бюджет складається з дохідної та витратної частин. Тому, коли ми говоримо про те, як молодій людині краще розпоряджтися своїм бюджетом, то можна говорити про дохідну частину (яким чином вона може її наповнити), і витратну частину, яким чином вона може оптимізувати свої витрати. То є проблема, яка спостерігається у багатьох молодих людей – це неспроможність планувати наперед, те, що виробляється в дозрілої людини”.

На що ж молодь витрачає найбільше коштів, як намагається економити та чи багато заробляє, розповідають студенти.

Олександра та Анастасія, студентки: “Я обожаю витратити гроші на косметику, а також, на жаль, у мене йде дуже багато коштів на відпочинок з друзями. Так, також ми витрачаємо багато коштів на їжу, тобто на харчування. Я намагаюся економити, я працюю на роботі, я знаю, наскільки це тяжко і навчатися, і працювати. За допомогою цієї роботи я намагаюся заощаджувати і купляти потім щось цінне”.

Антон та Самуїл, студенти: “На першому місці – це транспорт, бо кожного дня потрібно їздити на навчання, туди і додому назад, також, якщо гуляю з друзями – це постійно транспорт: маршрутка, тролейбус, метро, ще щось. Найбільше коштів я витрачаю на дороги, а також дуже багато коштів уходить на їжу”.

Ірина та Дмитро, студенти: “Багато коштів я витрачаю на харчування, а також на дорогу, щоб дістатися до коледжу. Також, дуже велика сума у мене виходить на прогулянки з друзями. Я також витрачаю дуже багато коштів на їжу та на поїздки до коледжу. Я користуюсь додатком, в якому можна записувати всі свої витрати щоденно і регулювати їх”.

Витрати на харчування, транспорт та розваги серед молоді часто більші, ніж власні доходи. А про планування своїх витрат розповіли одиниці серед опитаних, це досить тривожний показник, адже що раніше молоді юнаки та дівчата навчатися

планувати свій бюджет, то більша ймовірність того, що згодом вони побудують міцні родини.

Олександр Охріменко, президент Українського аналітичного центру: “У нас очень большая доля расходов на продовольствие. Вообще считается, если страна бедная – много тратят на продовольствие, если страна богатая – на развлечения. Такой критерий. У нас наоборот – почти 50% расходы на продовольствие. Чем больше доходы, тем больше запросы, больше, больше. Это остановить невозможно”.

Людмила Штанько, кандидат економічних наук, ректор Українського гуманітарного інституту: “Побажання перше – це все ж таки планувати свої витрати і чітко усвідомлювати, які у молодій людини є доходи. Другим аспектом, щоби хотілось відзначити і побажати можливо молодим людям – це проявляти більшу активність в тому, щоб поповнювати свою дохідну частину. Наприклад, в університетах є можливість отримувати і приймати участь в різних грантових програмах. Ще один аспект на який я хотіла б звернути увагу, це витрати на певні некорисні речі. Наприклад, знову ж таки шкідливі звички”.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, понад 2 мільйони нових випадків раку легень трапляється щорічно. Незважаючи на це, українці не перестають купувати цигарки. Більше того, витрачають левову частину свого бюджету на цю смертельну звичку. За даними фахівців Держстатистики, в жовтні 2019 року з промтоварів найбільше подорожчали цигарки (на 22%), причина – підвищення акцизного збору. Чи стануть українці менше палити, чи шукатимуть більш оплачувану роботу, час покаже.

Молодіжне безробіття. Нема доходів – нема що заощадувати. Недоторканний запас мав би бути своєрідною подушкою безпеки на випадок негараздів.

Оксана Нечитайло, членкиня Київської обласної молодіжної ради: “Основні такі статті доходів, які мають молодь – це або ж

допомога батьків, або ж стипендія, бо це часто студенти, або ж їх підзаробіток. І в принципі від того, наскільки, скажем, різна частка кожного з цих вкладів в загальний бюджет студента або ж молодій людині і залежить те, як вони ставляться. Студент, людина, яка знаходить роботу швидко і легко, це робота, яка пов'язана з швидкими грошима, тобто певна сервісна, або ж обслуговуюча роль (тобто це офіціант, або ж працівник в колл-центрі), що часто призводить до того, що дитина втрачає орієнтацію в основних певних стратегічних цілях своєї професійної кар'єри або ж отримання тих компетенцій, які можливо він ставив за мету ще будучи школярем, або усвідомлюючи навчаючись в університеті. Такі швидкі гроші нерідко відволікають студента від навчальних цілей. Зосереджуйтесь, найважливіше, на тому чого ви бажаєте, і на тій роботі, на тій діяльності, яка дійсно приносить вам задоволення, адже не даремно говорять, що людина, яка знайшла свою роботу – вона дійсно не працює, вона просто займається своєю справою”.

Наталія Шмарко, Євгеній Луговець, Київщина, “Вісті надії”